

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๕๑

วันที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ความเห็น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ดังนั้น สมาชิกวุฒิสภาตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนดจึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ คดีนี้สมาชิกวุฒิสภาจำนวนสามสิบหกคน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ได้เข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภา จึงเป็นไปตามเงื่อนไขตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดแล้ว จึงมีอำนาจร้องเป็นคดีนี้ได้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่ การกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) คดีนี้คือการกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๕ กรณีนายไชยา สะสมทรัพย์ มิได้แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งว่าคู่สมรสประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท และคู่สมรสมิได้โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ มีใจความเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๐๕ แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ได้กำหนดหลักการเพิ่มขึ้นในวรรคที่สาม โดยห้ามรวมไปถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งตราขึ้นตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๐๕ ข้อความในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ กำหนดให้รัฐมนตรีที่ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ในส่วนที่เกินร้อยละห้า ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี และต้องโอนหุ้นส่วนหรือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้นิติบุคคลภายในเก้าสิบวัน แต่เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้วยังมิได้มีการตรากฎหมายบัญญัติถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะว่าจะต้องปฏิบัติเช่นใด จะให้นำพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลมก็ไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา ๕ (๒) ที่จะต้องโอนหุ้นส่วนหรือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทให้นิติบุคคล นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีสามารถโอนหุ้นส่วนของกลุ่มสมรสได้หากกลุ่มสมรสยินยอม แต่ถ้ากลุ่มสมรสยินยอมไม่ว่าจะเป็นสินสมรสหรือสินส่วนตัว จะเข้าไปจัดการทรัพย์สินอันเป็นหุ้นส่วนหรือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของกลุ่มสมรสได้อย่างไร จะถือสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ เข้าไปบังคับจัดการตามคำพิพากษาที่ไม่น่าจะกระทำได้ ทั้งจะเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ ซึ่งบัญญัติว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หากพิจารณาถึงบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ความสามารถทำนิติกรรมของผู้เยาว์จะกระทำได้เพียงใด ผู้แทนโดยชอบธรรมจะกระทำได้เพียงใด รัฐมนตรีจะประสงค์ได้รับประโยชน์แสดงความประสงค์แทนผู้เยาว์ได้หรือไม่ยังไม่มียกกฎหมายบัญญัติไว้เช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นที่ยังมิได้มีกฎหมายบัญญัติให้ครอบคลุมถึงคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรเกี่ยวกับการเป็นหุ้นส่วนหรือการถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทและนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีจะต้องกระทำการอย่างไรในกรณีดังกล่าวจะถือว่านายไชยา สะสมทรัพย์ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ มิได้ ความเป็นรัฐมนตรีของนายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓)

นายสุรเกียรติ์ งามประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ